

Четвер	П'ятниця	Субота	Неділя	Понеділок
08	09	10	11	12
грудня	грудня	грудня	грудня	грудня
мін. -5° макс. +2°	мін. -6° макс. +1°	мін. -1° макс. +2°	мін. -1° макс. +1°	мін. -3° макс. +1°

У тому пеклі не раз прощалася з життям...

35-річна Ірина Стогній з дитинства мріяла бути військовою. В 2015 році жінка приєдналася до армії. Згодом підписала контракт із 56 бригадою. Пройшла навчання за стандартами НАТО і стала бойовим медиком роти.

"Я не могла уявити, що потраплю в самісіньке пекло, де доведеться зіціплюючи зуби терпіти і знущання, і біль, а потім я отримаю знову шанс на нове життя", — розповідає Ірина.

Ірина рятувала поранених в Маріуполі, разом з побратимами потрапила в полон. Розповідаємо її історію.

КИНУЛИ ЛИЦЕМ ДО ЗЕМЛІ

На руках у Ірини Стогній вибиті патріотичні тату з тризубом червоною каліною та надписом: "Вбили. Вбивали. В полон мене брали. А я не скорилася. Українкою я народилася". Не стерти ні з шкіри, ні з пам'яті. Ті кілька місяців на все життя закарбувалися в пам'яті гіркотою та болем.

Ірина Стогній одна із 108 жінок, яких 17 жовтня Україна повернула додому з російського полону. Молода жінка родом з села Кришинець Тульчинського району, на Вінниччині.

Вона з дитинства мріяла стати військовою. Саме тому підписала контракт зі Збройними Силами. Згодом пройшла навчання за стандартами НАТО і стала старшим бойовим медиком роти. На війні зустріла коханого чоловіка, з яким обвінчалися просто на передовій у 2017 році. Під час повномасштабної війни Ірина рятувала поранених у Маріуполі.

"Я з початку була в Маріуполі. Коли мене взяли у полон — прощалася із життям, лежачи лицем в землю, під дулом автомата. Все життя перед очима пройшло. Мене повозили добряче, пів росії об'їздила. Потім вночі нас відвезли в Оленівку, там годували більш-менш. Хлопців годували не так як нас. Раз в день, а нас тричі".

НЕ В'ЯЗНИЦЯ, А ПЕКЛО

"А через 4 дні мене відвезли в Таганроз, ростовську об-

ласть, в Сізо, — продовжує розповідь Ірина. — А там вже було просто пекло. Там були наші хлопці і дівчата. Можна сказати, що я ніби побувала у самого диявола в полоні. Мене допитували. Так як я старший парамедик, вони думали, що ми знущалися над їхніми полоненими.

Коли я була в Оленівці 4 дні, до мене приводили двох полонених поранених ДНРівців. Про мене сказали, ніби я цих ДНРівців поранених допитувала. От і почалося пекло. Нас навіть на вулицю не виводили. Їхні нас били".

Під час перебування в полоні, згадає Ірина, зіцілювала лише молитва. Медичної допомоги не було.

"Коли ми просили таблеток, нам приносили, але через годину приходили і починали бити ще більше, щоб не просили. Деяким пораненим в муках допомагали піти на той світ. Знущались. І дівчат... о Боже, важко сказати...

Годували жажливо. Чай — вода зафарбована, юшка якась. Ввечері було стабільно або котлета рибна або риба смажена, оце мабуть не давало померти з голоду. Засобів гігієни не видавали. Туалетний папір — маленький рулон на 4 людини. Прокладок теж не було, рвали одяг, що бачили", — говорить Ірина.

У ВАЛУЙКАХ ЗНІМАЛИ ПРОПАГАНДИСТСЬКІ РОЛИКИ

"Мене привезли в Білгородську область у Валуйки. Ми там були 3,5 місяці. Там трішки краще ставлення було. Краще годували, але морально вбивали. Розповідали, що Україні ми не потрібні. Нам включали пропагандистські новини на 20 хвилин і показували, що Україна захоплена, що уже немає там тих і тих областей, що тут все їхнє.

На пів години виводили на вулицю. Нас почали приводити у порядок, і годувати краще. М'ясо було і котлети рибні і риба смажена. Медичну діагностику проводили — аналізи брали крові та сечі і флюорографію проходили", — переповідає Ірина.

Полонених постійно намагалися завербувати, змушували співати гімн країни окупанта, слухати нісенітницю про нацизм тощо.

"Нас заганяли в кімнату і змушували для своїх пропагандистських роликів сказати все, що вони там написали. Попереду стоять чотири люди з автоматами і напроти камери. Вони зрозуміли, коли дивилися в бік то видно, то видно, що ти читаєш, а тепер робили так ніби — це ти сама говориш. І перед зйомками вони проводили серйозну бесіду. Били так, щоб

на відео не було видно побоїв...

Змушували нас співати це "гімн". Ми так називали гімн росії. Голоси собі надірвали. Бо якщо ти тихо співаєш — били по нирках. Але віра в те, що ти повинна повернутися, давала сили не здаватися. Я постійно молилась і чекала, коли це все закінчиться", — мовить Ірина.

ЗМУШУВАЛИ ПОСТІЙНО СПІВАТИ ЇХНІ ПІСНІ

Ірина каже, за час перебування в полоні їх часто переміщали зі однієї в'язниці в іншу із зав'язаними очима.

"Далі повезли в Курську область в іншу колонію. Там уже дуже ситно годували — і супи наваристі, і м'ясо — свинина та яловичина. Місяць ми там пробули. Всіх полонених активно змушували прийняти російське громадянство", — розповідає Ірина.

Жінка пригадує, що не зламалася в той важкий час було не просто, але вона не полишала віри в те, що зможе повернутися в рідну країну.

"В Курській колонії нас теж змушували постійно співати їхні пісні і вчити вірші. О 6 ранку ми прокидалися під їхній гімн. Співали його було аж по 15 раз. Потім — зарядка, о 7-й — сніданок, а потім — перевірка. Далі вони читали лекції про нацизм. О 10 ранку

За що власники генераторів можуть заплатити штраф

Чому генератор може стати проблемою, за що можна заплатити немаленький штраф, читайте в матеріалі ТСН.ua.

Масовані обстріли енергетичних об'єктів України, відключення електроенергії змушують українців скуповувати генератори, попит на яких виріс удесятеро. Купують генератори як для побутового вжитку, так і підприємці для роботи. Власники генераторів ризикують отримати штраф на 500 тис. грн.

ХТО МОЖЕ ЗАПЛАТИТИ ШТРАФ ЗА ГЕНЕРАТОРИ

Річ у тім, що зберігати пальне без спеціальної ліцензії не можна, а експлуатація цих приладів на підприємствах вимагає оформлення спеціальної документації. Навіть в умовах воєнного стану забороняється суб'єктам господарювання зберігати пальне для особистих потреб без відповідної ліцензії. За це може бути призначений штраф у розмірі 500 тис. грн.

До винятків належать:

- Підприємства, установи та організації, що повністю утримуються коштом державного або місцевого бюджету.
- Підприємства, установи та організації системи державного резерву.

Ліцензія не потрібна суб'єктам господарювання, які використовують та зберігають пальне на спеціально обладнаних майданчиках та бурових платформах, якщо вони його не продають, а використовують для власних виробничо-технологічних потреб.

Не потрібна ліцензія і тим, хто зберігає пальне виключно у споживчій тарі місткістю до 5 літрів.

Що стосується зберігання пального, ДСНС категорично не рекомендує тримати канистри в підвалах чи підсобних приміщеннях, краще максимально використовувати бак генератора, за необхідності докуповувати паливо.

знову зарядка — по 200 разів присідати 100 разів відтискатися. Потім обід, книги читали і переказували, що ми прочитали. О 22-й — "відбій". І так пролетів місяць.

Потім нас знову посадили в літак і повезли знову в Таганроз. Коли побачили ті камери, почали знову хреститися. Знову ті ж знущання. На щастя, ми там були недовго.

Бажання повернутися до рідних в Україну допомагало вижити. Кожен знав, що вдома діти, батьки та рідні, вони чекають. І ти заради них повинна все витерпіти і повернутися. Помирати на чужині не хотілося", — говорить Ірина, стримуючи сльози.

КОЛИ ПОБАЧИЛИ ЗНАЙОМІ ПЕЙЗАЖІ — ПЛАКАЛИ

Жінка досі не може повірити, що вона вдома, в рідній Україні. Сміється і плаче, емоції хвилями, несуть то радість, то гіркоту. У перший же день звільнення вона написала рідним і друзям, що на волі, що нарешті повертається додому.

"Нам знову закрили очі, вуха і посадили в літак. Спершу повезли в Севастополь, потім з Севастополя їхали на

Мелітополь, і у Василівці нас поміняли. Ми до останнього не вірили. Але коли побачили білий прапор, зрозуміли, що ідемо додому", — каже Ірина.

Зараз жінка прагне зайнятися своїм здоров'ям.

"Я мрію "відремонтуватися". Привести себе до ладу, підлікуватися і привести себе в Божий вигляд. Багато хто з нас потребує і психологічної підтримки. Ми пройшли медичний огляд. Були тиждень в столиці, нас поселили в готель. Потім реабілітація. Багатьом потрібна буде операція і медична допомога", — додає Ірина.

На запитання про плани на майбутнє бойова медицина відповідає так:

"Я планую надалі повернутися додому. В моєї мамі онкологія. Вона дуже хвилювалась весь цей час за мене. Підірвала здоров'я. Тепер я поїду її доглядати. Також самій потрібен певний час. Мій чоловік досі в полоні. Б'ю на сполох, щоб і його почали витягувати з того пекла. Роблю все можливе. Якщо буде потрібно, я завжди готова знову стати в стрій, і знову допомагати своїй країні".

Леся Родіна,
спеціально для УП.Життя

СУМА БОРГУ, ЗА ЯКУ МОЖУТЬ ПОЗБАВИТИ ЖИТЛОВОЇ СУБСИДІЇ

У Мінсоцполітики назвали суму боргу за комуналку, за якої відбувається відмова при призначенні пільги.

При ухваленні рішення про призначення або непризначення субсидії аналізується заборгованість з оплати житлово-комунальних послуг.

Тому якщо заборгованість за комуналку не оплачується більше 3 місяців або сума боргу перевищує 40 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, тобто 680 грн, то на субсидію можна не розраховувати.

Але врятувати ситуацію можна, оформивши договір реструктуризації заборгованості. Якщо ж споживач вважає, що суму було нараховано неправильно, слід оскаржити заборгованість у судовому порядку.

Куди звертатися щодо оформлення субсидії:

У поданні документів і оформленні субсидії на покриття комунальних платежів поки що нічого не змінилося. Для цього потрібно звертатися в одну із таких установ:

- у Центр надання адміністративних послуг;
- в органи територіальної громади;
- в службу соціального захисту;
- або можна оформити субсидію онлайн — скористатися електронним додатком "Дія".

У випадку безробітних все залежить від ситуації. Якщо ви втратили роботу і перебуваєте на обліку у Центрі зайнятості, отримуйте виплати по безробіттю й активно шукаєте роботу, вас не позбавлять субсидії.

Однак, якщо ви не працевлаштовані і вже зняті чи не зареєстровані у Центрі зайнятості як безробітний, ви втрачаєте право на призначення субсидії на оплату комунальних послуг.

ЯКІ МІСТА ПОЛЬЩІ УКРАЇНЦІ ГОТОВІ ОБРАТИ ДЛЯ ПОСТІЙНОГО ПРОЖИВАННЯ

Польська прикордонна служба повідомила ukrayina.pl, що з 24 лютого до 26 листопада 2022 року на територію країни зайшло понад 8 млн осіб. За цей самий період у напрямку України перетнули кордон 6 196 000 осіб, пише visitukraine.today

Статистичний відділ польського національного банку провів опитування серед українців, що знайшли притулок у Польщі, про плани на майбутнє. Біженців запитали, чи хочуть вони повернутися додому і, якщо ні, яке місто в новій країні обрали б для постійного проживання.

В яких містах Польщі хотіли б оселитися українці

Найбільш популярними містами виявилися Катовіце, Бидгош і Білосток. Дослідження показало, що українці віддають перевагу містам з низьким рівнем безробіття, розвиненою промисловістю та сферою послуг.

За даними, опублікованими у звіті, 26% біженців, що хотіли б залишитися в Польщі, планують продовжити жити в Катовіце. Зокрема у Бидгоші має намір залишитися кожен четвертий. Кожен п'ятий обирає для постійного проживання Білосток. Про те, що саме привертає увагу українців у польських містах розповідаємо далі.

Чим українцям подобається Катовіце

Катовіце — десяте за величиною місто в Польщі, воно є столицею верхньої Сілезії, а також центром науки, бізнесу та промисловості. Саме це місто на півдні Польщі — важливий для Європи транспортний вузол. Чисельність населення на 2022 рік тут становить 306 826 осіб. Загалом це сучасне місто, серце першого у Польщі мегаполісу, місце проведення багатьох важливих подій, а також повне зелені — з парками та лісами для приємних прогулянок.

Крім цього, в радіусі 600 кілометрів від Катовіце розташовані Варшава, Берлін, Прага, Братислава, Будапешт та Відень. У Катовіце варто їхати з багатьох причин. Одна з них — здобуття європейської освіти. Якщо ви плануєте навчатися, то Катовіце — один з найкращих для вас варіантів. Тут орієнтуються на інтернаціональний ринок праці та роблять все можливе, щоб знання відповідали запитам роботодавців. У вільний від навчання час на студентів чекають музичні та кіберспортивні фестивалі, концерти та інші культурні події.

Чому українці хотіли б залишитися жити у Бидгоші?

Бидгош — це столиця Куявсько-Поморського воєводства на півночі Польщі. Місто є одним із найбільших міст країни, 8-м за чисельністю населення (363 930 осіб), 10-м за площею (175,98 км²). Бидгош оточений великими лісовими масивами, у місті є багато зелених зон, парків та лісів. До того ж це великий економічний, культурний, науковий та спортивний центр країни.

Бидгош сподобається тим, хто цінує старовинну вишукану архітектуру. Тут розташована резиденція воєводи та оточений музеї. Крім цього у місті розташовані більшість офісів регіональної державної адміністрації.

Чим приваблює українців Білосток?

Білосток — місто на північному сході Польщі, на річці Бяла. Це адміністративний центр Підляського воєводства. Чисельність населення міста на 2022 рік становить 295 245 осіб. Білосток є одинадцятим у Польщі за величиною. Крім того, Білосток — найекологічніше місце для життя в Польщі. Третину міста тут становлять зелені насадження. У цьому особливому мікрокліматі менше відчувається літня спека.

Білосток увійшов в історію як багатокультурне місто, де проживали люди різних національностей та релігій, що визначило особливий характер міста. Розміщення на кордоні з Білоруссю, Литвою та Росією забезпечує відмінні умови для економічного та культурного розвитку.

Білосток є центром харчової, деревообробної, керамічної промисловості та машинобудування.

Найменш популярні міста Польщі серед українців

Найменша кількість українців планують оселитися на постійне проживання в Любліні (7%), Варшаві (12%) та Кельце (13%). Таку статистику можна пояснити тим, що до найбільших міст біженцям було легше дістатися, і після пережитого стресу це здавалося найкращим рішенням.

Як українцям отримати посвідку на постійне проживання у Німеччині

Українці, які знаходяться в Німеччині через війну, перебувають у цій країні на підставі статусу тимчасового захисту Aufenthaltstitel.

Це не статус біженця, який дається індивідуально, а особливий дозвіл на перебування, який країни ЄС затвердили для всіх жителів України, що залишили свою країну через війну, пише VisitUkraine.today.

Разом із тимчасовим захистом українці отримують право працювати, на соціальну підтримку, відкривати власні підприємства, навчатись та претендувати на державну стипендію.

Втім, дія статусу наразі продовжена до 4 березня 2023 року. Якщо після цієї дати перебувати в Україні стане безпечно, то українцям треба буде залишити Німеччини та повернутись у свою країну.

Що робити тим, хто планує залишитись в Німеччині після війни

Необхідно оформити посвідку на проживання в Німеччині. Вона також має назву Aufenthaltstitel, проте видається на підставі іншої

мети перебування в країні.

Найчастіше дозвіл можна отримати на підставі вагомих причин, наприклад, навчання чи робота у Німеччині. Термін дії посвідки суворо прописаний та складає від 6 місяців до 3 років. Після закінчення терміну дії документ має бути подовжений.

Для оформлення ПМП (постійного місця проживання) необхідно виконати ще більше вимог: прожити у Німеччині на підставі тимчасового статусу мінімум 5 років, мати житло, постійний зарібок, страхування, во-

лодіти німецькою мовою та сплачувати податки.

Практичні поради щодо отримання посвідки на проживання у Німеччині

Якщо ви плануєте залишитись у Німеччині, радимо вам почати готуватись до цього вже зараз. Тим, хто буде здобувати освіту необхідно мати фінансову підтримку на весь період навчання, близько 930 € на місяць.

Українцям, які бажають оформити статус на підставі робочого контракту слід враховувати, що робота має відповідати вашій освіті. Тоб-

то дозвіл не видають неква-ліфікованим працівникам. Можливо вже зараз необхідно подумати про майбутню професію, а якщо це необхідно — змінити роботу або розпочати навчання.

Також існують альтернативні варіанти: бізнес віза, блакитна карта чи віза фрі-лансера. Головне, щоб Ваша діяльність приносила прибуток та була економічно цікавою для Німеччини.

Можливий також переїзд на підставі родинних зв'язків: возз'єднання з сім'єю та шлюбний союз, еміграція євреїв, наявність німецького коріння.

Більш детальна інформація про процедуру оформлення посвідки на проживання в Німеччині: пакет документів, контакти установ, законодавчі тонкощі та багато іншого на сервісній платформі Visit World — найбільшій базі даних, де зібрана вся необхідна для туристів, мігрантів та експатів інформація про правила перетину кордону та легальне перебування у всіх державах світу для громадянина будь-якої країни.

ТОП 10 онлайн-ресурсів для ВПО

Мінреінтеграції зби́рало 10 корисних платформ та ресурсів, які допоможуть внутрішньо-переміщеним особам адаптуватися у новому місці проживання.

Про це повідомили на сторінці у Facebook.

Платформа "єДопомога" (подання заяв на виплати від міжнародних організацій та держави, отримання та надання волонтерської допомоги): <https://edopomoga.gov.ua/>

Портал "Прихисток" (інформація про варіанти розміщення внутрішньо переміщених осіб, доступне житло): <https://pryhystok.gov.ua/>

Інформаційно-ресурсний центр "Взаємодія" (інформація щодо дії у надзвичайних ситуаціях, довідки, мапи, електронні ресурси для постраждалого населення тощо): <https://viyna.net/>

Мапа закладів, які працюють під час відключень світла: <https://cutt.ly/QMJpPfdp>

Електронний кабінет водія (перевірка і оплата адміністративних правопорушень, отримання інформації про авто та посвідчення водія, перевірка авто по VIN-коду, запис в електронну чергу): <https://e-driver.hsc.gov.ua/>

Портал "Веземо" (електронний сервіс для перевірки часу затримки рейсів, міжнародних та евакуаційних маршрутів тощо): uz-vezemo.com

Єдине соціальне середовище зайнятості (швидкий пошук вакансій та резюме по всій Україні, онлайн-запис на прийом в Центр зайнятості тощо): <https://www.dcz.gov.ua/>

Портал електронних послуг Пенсійного фонду України (отримання довідки ОК-5 та ОК-7, подання заяв до ПФУ, запис на прийом онлайн): <https://portal.pfu.gov.ua/>

Liki24 (онлайн-замовлення та доставка ліків): <https://liki24.com/>

Освітній чат-бот EducationUaBot (інформація про онлайн-навчання в Укра-

їні; пошук садочка, школи або коледжу за кордоном; відновлення особистих документів про освіту; продовження викладання та роботи під час війни; повернення до навчання незалежно від місця знаходження).

Нагадаємо, місце проживання ВПО вибірково перевірятимуть.

При зміні місця фактичного проживання внутрішньо переміщеній особі необхідно стати на облік за новим місцем. Про це нагадали в Міністерстві соціальної політики.

ВПО мають повідомляти орган соціального захисту населення про переміщення на інше місце проживання або про повернення до постійного місця проживання.

Для продовження виплат особам, які мають на це право, орган соціального захисту населення за новим місцем проживання робить запит до відповідного органу за попереднім місцем проживання.

Кредит під час війни: як оформити

Банки розуміють потребу та мають адекватні пропозиції відповідно до ринкової ситуації, але для людей, які втратили роботу й не мають накопичень, умови все ще складні.

На цей момент в Україні найбільш затребуваними є два види кредитування: споживче та кредити під рефінансування. Про це розповів UBR.ua аналітик компанії "Центр біржових технологій" (ЦБТ) Максим Оришак.

"У другій половині 2022 року в Україні популярними є два види кредитування: споживче та кредит під рефінансування. Банки розуміють потребу та мають адекватні пропозиції відповідно до ринкової ситуації, але для населення, яке втратило роботу, у якого немає накопичень, яке не має засобів для існування та можливості отримати нове джерело фінансування, умови все ще є складними", — розповів аналітик.

За його словами, кредит під рефінансування, який дозволить знизити витрати на обслуговування кредитів в інших банках, збільшить загальний термін виплат, але дає змогу зменшити розмір щомісячного платежу. Це дозволяє об'єднати кілька кредитів за ставкою 11-12,5%. Але нададуть такий кредит не всім.

По-перше, необхідно вкладатися в умови банку про те, що це рефінансування іпотеки, сума кредиту є меншою за 50% поточної ринкової вартості іпотеки, а видають кредит не більш ніж на 5-7 років. По-друге, виходить, що кредити давати готові, але лише для тих, хто вже пройшов жорсткий відбір щодо видачі кредиту, а потім, ймовірно, буде готовий віддати свою нерухомість", — вважає Максим Оришак.

Причиною таких припущень є те, що під такий кредит обов'язково просять надати документ, що в об'єкті нерухомості ніхто не зареє-

стрований, а також довідку про реєстрацію малолітніх та неповнолітніх дітей власників за наявності житлового приміщення з одним із батьків або опікуном за адресою, що відрізняється від адреси предмета іпотеки.

"Тобто банки готові допомагати та фінансувати, але розуміють потенціал погіршення економічної ситуації в країні та готуються повертати іпотечні кредити квадратними метрами", — констатує аналітик.

Щодо споживчих кредитів, популярних з огляду на потреби населення, то їх видають, але дедалі частіше це не банки, а кредитні організації. У банківського сектора знижується рівень довіри до споживачів, оскільки з погляду ризиків нові позики лише зумовлять посилення

боргової ями і рівень неопоротних кредитів ставатиме дедалі вищим.

"Кредитні організації готові позичати гроші, але часом у разі переплати доведеться сплачувати штрафи по 2,5% на добу, що є схожим з системою ломбардів. У чому плюс співпраці з позичальниками на даний момент — авторизація клієнта здійснюється за допомогою офіційної перевіреної системи перевірки особи "Дія". Тобто є надія, що буде менше недовіри", — вважає експерт.

Водночас він зазначає, що з огляду на тенденцію зростання пропозицій з боку мікрофінансових організацій (МФО) необхідно розуміти, що краще намагатися обходитися без кредитів якомога довше.

Плату за електроенергію в Україні споживачам рахуватимуть по-новому

Через планові та аварійні відключення обленерго по-новому визначатимуть об'єм спожитої електроенергії. Відповідно й суми у квитанціях споживачів будуть іншими.

Рішення ухвалила Нацкомісія, яка здійснює державне регулювання у сфері енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП). Воно закріплене постановою № 1603 "Про внесення змін до постанови НКРЕКП від 20 квітня 2022 року № 393".

Об'єктивно чимало українців не мають змогу вчасно передати показники лічильника через регулярні й доволі тривали відключення світла. Зазвичай, якщо від споживача немає вчасно наданих показань, починає діяти інший механізм нарахувань.

Проте наразі багато споживачів більше часу проводять без світла, ніж зі світлом.

Тож нарахувувати їм плату за електрику за нормами споживання було б необ'єктивно, адже насправді вони вимушені споживати значно менше енергії, ніж зазвичай. Прийняття цієї постанови

покликане захистити споживачів в умовах виникнення надзвичайної ситуації в ОЕС України та вимушеного обмеження у споживанні електроенергії, викликаного збройною агресією рф.

У зв'язку з аварійними та стабілізаційними відключеннями об'єктивно виникають

ситуації, коли технічно неможливо передати показання лічильників, при цьому обсяги середньодобового споживання очікувано зменшуються, — пояснили в Нацкомісії.

Якщо споживачі не встигли передати показники лічильника, то цього місяця обленерго має застосувати понижувальний коефіцієнт середньодобового обсягу використаної електроенергії. У цьому коефіцієнті має бути врахований обсяг електроенергії, який не було доставлено до споживача.

Крім того, обленерго повинні передати ці коефіцієнти в НКРЕКП до 25 числа кожного місяця, що є наступним після розрахункового.

Відповідно й плата за електроенергію із застосуванням понижувального коефіцієнта буде значно нижчою.

Корисні контакти ЦНАПів Рівненської громади

У зв'язку з дією воєнного стану на території України та з метою максимально швидкого та зручного надання адміністративних послуг – команда ЦНАПу у місті Рівному працює за наступним графіком:

Центр надання адміністративних послуг у місті Рівному, що знаходиться за адресою: місто Рівне, майдан Просвіти, 2, працює за наступним графіком:

- Понеділок, Середа, Четвер: з 9.00 до 17.00
- Вівторок: з 9.00 до 20.00
- П'ятниця, Субота: з 9.00 до 16.00

Віддалене робоче місце у смт Квасилів, що знаходиться за адресою: смт Квасилів, вулиця Богдана Хмельницького, 2, працює за наступним графіком:

- Понеділок, Середа, П'ятниця: з 8.00 до 16.00
- Гаряча лінія віддаленого робочого місця в смт Квасилів: (097) 743-00-43.

Віддалене робоче місце у торговельно-розважальному центрі "Злата Плаза", що знаходиться за адресою: місто Рівне, вулиця Короленка, 1, працює за наступним графіком:

- Понеділок-Четвер: з 10.00 до 18.00
- П'ятниця: з 10.00 до 17.00
- Субота: з 10.00 до 15.00

Віддалене робоче місце у торговельно-розважальному центрі "Happy Mall", що знаходиться за адресою: місто Рівне, вулиця Сергія Бачинського, 5, працює за наступним графіком:

- Понеділок-Четвер: з 11.00 до 20.00
- П'ятниця: з 11.00 до 18.00
- Субота: з 11.00 до 17.00

Гарячі лінії відділів для отримання консультацій:

- єдиний багатоканальний номер (0362) 40-00-43;
- відділ реєстрації місця проживання (097) 043-00-43;
- відділ інтегрованих послуг (097) 143-00-43;
- відділ реєстрації бізнесу та нерухомого майна (098) 811-45-60;

• відділ адміністративних послуг та "Дозвільний центр" (096) 043-00-43;

- відділ послуг сервісного центру МВС (067) 643-00-40

Ми в соціальних мережах:

- офіційний вебсайт Центру: <https://www.cnaprv.gov.ua/>
- Telegram-канал: https://t.me/cnap_rivne
- офіційна сторінка у Facebook: <https://www.facebook.com/cnap.Rivne/>
- офіційна сторінка у Instagram: <https://instagram.com/cnap.rivne>
- електронна пошта: cnap.rivne@ukr.net

Якими продуктами варто запастися і як їх зберігати?

У наші дні, (у 21-му столітті!), на жаль, багатьом прийшлося дізнатися як це жити без світла, води, газу, тепла та інших благ цивілізації. З огляду на всі ці негативні фактори нам потрібно робити запаси їжі, води, засобів гігієни, лікарських засобів. Зрозуміло, що в кожній сім'ї є свої переваги в тих чи інших продуктах. Рівненський обласний центр контролю та профілактики хвороб розповідає про продукти, які мають бути у вас в запасі, про всяк випадок, та умови їх зберігання.

Розпочнемо із консерв — це готові до вживання м'ясні та рибні консерви, консервовані овочі, бобові, фрукти, ягоди. Бажано вибирати ті, що відкриваються без консервного ножа або ж обов'язково подбайте про його наявність. Їжа з герметичних контейнерів, така як консерви, вважається безпечною навіть у разі радіаційної небезпеки. При купівлі консерви звертайте увагу на терміни придатності. І пам'ятайте, що не можна вживати консерви

з банок, які мають здуті або іржаві кришки, навіть якщо продукт усередині на вигляд здається безпечним.

Наступними продуктами, що повинні бути в наявності — крупи, які довго зберігаються (горох, рис, гречка, манка), борошно, макаронні вироби, сіль, цукор, сушені фрукти, ягоди, горіхи. Пам'ятайте, що всі ці продукти краще зберігати в сухому, темному та прохолодному місці, подалі від продуктів із різким запахом. Крупи добре зберігаються в скляній тарі під щільною кришкою. Час від часу необхідно перевіряти крупи на наявність комах чи личинок.

Продукти швидкого приготування — це ті, які заливають окропом і через декілька хвилин страва готова до споживання (пюре, суп у брикетах, локшина, деякі види каш). Ви можете сказати що це шкідливо для здоров'я, але коли відсутні можливості для приготування їжі то можна скористатися і такими продуктами. Обов'язково звертайте увагу на терміни придатності та умови зберігання, що зазначені на пакуванні цих продуктів.

У кого є маленькі діти рекомендуємо мати ультрапастеризоване молоко. Воно має великий термін зберігання, також можна запастися і су-

хим молоком. Термін зберігання ультрапастеризованого молока становить від 30 до 90 днів, однак не забуваймо, якщо пакування відкрили, то термін придатності значно зменшується. Сухе незбиране молоко можна зберігати при кімнатній температурі до пів року, якщо упакування відкрите, то термін придатності становить близько одного місяця, бажано пересипати таке молоко в банку з кришкою.

Також рекомендуємо запастися такими продуктами:

- крекери, сухарі, хлібці, сушіння, білкові, злакові та фруктові батончики, ну і наші улюблені солодоші, які багаті вуглеводами: цукерки, шоколад, печиво, халва, козинаки.
- Умови зберігання та терміни придатності зазначені на пакуванні;
- кава, чай, згущене молоко, мед;
- соняшникова олія, а якщо є можливість дотримуватись умов зберігання, то і вершкове масло. Нагадаємо, що масло може зберігатися в морозильній камері від 3-х місяців до 1 року, в холодильнику не більше 10 діб;
- дитяче харчування (за потреби).

Де у Рівному можна буде зігрітись під час блекауту

Друзі, збережіть і поширте адреси Пунктів обігріву, котрі будуть працювати цілодобово через 24 години у випадку повного блекауту у Рівному.

Адреси пунктів:

19 ліцей, 8 ліцей, 26 ліцей, 27 ліцей, 25 ліцей, 28 ліцей, 22 ліцей, 13 ліцей, ЗДО 47, ЗДО 35, Ліцей 12, ЗДО 51, ЗДО 56, Ліцей 7, Ліцей 15, Ліцей 9, Ліцей 18, ЗДО 45, Квасилівський ліцей, Квасилівський ЗДО, Гімназія 16.

Осередки будуть укомплектовані генераторами, освітленням, тепловими пушками, старлінками, медичними аптечками та гарячим чаєм.

Адреси водопровідних колонок

Якщо у вас немає води – збережіть собі адреси водопровідних колонок у Рівному:

1. вул. Біла, 61;
2. вул. В.Котика, 26;
3. вул. Гарна, 12;
4. вул. Дворецька, 71;
5. вул. Золотіївська, 7;
6. вул. Кам'янець-Подільська, 6;
7. вул. Олега Тарасюка, 9 (колишня вул. Кутузова);
8. вул. Федора Сумневича, 30 (колишня вул. Ломоносова);
9. вул. М. Лисенка, 8 (відновлюється)
10. вул. Малорівненська, 21;
11. вул. Малорівненська, 55;
12. вул. Якова Бичківського, 7 (колишня вул. Маяковського);
13. вул. Сердечна, 16 (колишня вул. Менделєєва);
14. вул. Міцкевича, 9;
15. вул. Новодвірська 10;
16. О. Олеса, 9;
17. пров. Шкільний, 11;
18. вул. Слави, 9;
19. вул. Соборна, 410;
20. вул. С. Ковалевської кут вул. Яворницького;
21. вул. Тютюнника, 4;
22. вул. Шевченка, 48;
23. вул. Шекспіра кут вул. Прохідна.

Як діяти під час знеструмлення, якщо вам необхідна медична допомога

В умовах нестабільного зв'язку та інтернету не завжди можна викликати швидку чи скontaktувати з лікарем. Зібрали для вас декілька порад, щоб бути підготовленими та не панікувати в разі, якщо під час знеструмлення вам знадобиться медична допомога.

1. Якщо ви чи ваші діти потребуєте регулярного приймання ліків — купіть їх із запасом на декілька місяців.
2. Подбайте про запас батарейок для ваших лікувальних гаджетів (слухові апарати, портативні небулайзери). Якщо ви користуєтесь окулярами або лінзами, придбайте запасні.
3. Якщо лікування потребує електроенергії (наприклад небулайзер), обговоріть із лікарем альтернативи на випадок кризи.
4. Дізнайтесь, де найближча до вас лікарня, переписіть її адресу на листок. Закачайте в телефон офлайн карти, щоб знайти її за потреби, або ще краще — сходите туди, щоб вивчити дорогу.
5. Якщо ви не можете дійти до лікарні пішки, а машини в родині немає — познайомтесь із сусідами, поговоріть із друзями і спробуйте домовитись, щоб хтось із них у кризовому випадку допоміг вам дістатись до лікарні.
6. Переписіть адреси Пунктів незламності (не одного, а мінімум 5-6 найближчих) nezlamnist.gov.ua, щоб ви знали, куди за потреби йти погрітись і зарядити гаджети.

Як волонтерам і водіям отримати дозвіл для виїзду за кордон

В Україні аж до лютого 2023 року продовжили дію воєнного стану та загальну мобілізацію. Це означає, що більшість чоловіків від 18 до 60 років не можуть виїхати за кордон. Однак є чимало винятків, зокрема і для волонтерів.

Про виїзд чоловіків-водіїв, волонтерів, а саме порядок видачі дозволів на перетин кордону через систему "Шлях" розповіла юрист Регіонального центру з надання БВПД у Сумській області Яна Кравець, пише Я і закон.

ЩО ТАКЕ СИСТЕМА "ШЛЯХ" ТА ЯК ВОНА ПРАЦЮЄ?

Система "Шлях", з допомогою якої водії призовного віку можуть перетинати кордон, якщо вони перевозять гуманітарну допомогу або медичні вантажі, запрацювала в Україні 17 березня цього року.

НА КОГО ПОШИРЮЄТЬСЯ?

Таке рішення приймається виключно щодо водіїв, які здійснюють перевезення для потреб Збройних Сил, інших утворених відповідно до законів України військових формувань, а також медичних вантажів, вантажів гуманітарної допомоги автомобільними транспортними засобами за наявності відповідного обґрунтування щодо обсягів вантажів та кількості транспортних засобів, необхідних для їх перевезення, у листах від будь-якого з таких органів, підприємств, установ, організацій, закладів: військових, правоохоронних органів; військових адміністрацій; медичних закладів; відправників чи отримувачів гуманітарної допомоги.

КУДИ ЗВЕРТАТИСЯ?

Відповідні звернення подаються до Мінінфраструктури або до обласних військових адміністрацій, після чого дані водіїв внесуть у систему та погоджуватимуть у Держприкордонслужбі.

Для отримання такого дозволу необхідно:

Звернутися з листом до відповідної обласної військової адміністрації на електронну адресу.

Право звернення мають будь-які з таких органів, підприємств, установ, організацій, закладів:

- військові, правоохоронні органи;
- військові адміністрації;
- медичні заклади;
- відправники чи отримувачі гуманітарної допомоги (за поданням районної військової адміністрації).

Рішення про виїзд за межі України водіїв, що здійснюють перевезення гуманітарних вантажів, Київська обласна державна адміністрація приймає за наявності відповідного обґрунтування щодо обсягів вантажів та кількості транспортних засобів, необхідних для їх перевезення.

При складанні пропозицій щодо виїзду водіїв за межі України рекомендуємо отримувати від них відповідну згоду на обробку персональних даних.

За результатами опрацювання звернень відповідна обласна державна адміністрація приймає рішення про виїзд за межі України водіїв, що здійснюють перевезення гуманітарних вантажів, вносить відомості до інформаційної системи "Шлях", адміністратором якої є Укртрансбезпека, а також надсилає лист до Державної прикордонної служби України.

Державна прикордонна служба України приймає рішення щодо пропуску водія за межі державного кордону України на підставі витягу з розпорядження відповідної обласної військової адміністрації про надання дозволу на виїзд (у паперовому або електронному вигляді) та наявності відповідних відомостей в інформаційній системі "Шлях".

Такий дозвіл на перебування за кордоном надається не більше ніж на 30 днів.

Українці їдуть на заробітки в Польщу, а поляки – на Захід

З початку листопада на польському ринку праці спостерігається зменшення кількості вакансій на 20% як наслідок росту витрат на енергоносії, спаду промислового виробництва у деяких сферах економіки та інфляції.

Українці і надалі обирають Польщу як основний напрям економічної міграції. Проте масового виїзду за кордон через втрату роботи в Україні та ракетні удари наразі не зафіксовано. Натомість через інфляцію і ріст цін поляки знову усе частіше стали виїжджати за кордон на заробітки.

Таку тенденцію відзначають експерти Міграційної платформи EWL.

У багатьох галузях польської економіки все ще не вистає працівників. Згідно з даними Міністерства сім'ї та соціальної політики Польщі, рівень безробіття в жовтні становив 5,1%, тобто такий же, як і місяцем раніше – у вересні.

"Робота в Польщі є, проте кількість вакансій зменшилася порівняно з вереснем-жовтнем, коли вибір був ширшим. До сезонного спаду додався економічний

чинник – деякі підприємства зменшують виробництво через вартість енергоносіїв і невпевненість у стабільній купівельній спроможності населення найближчим часом", – твердить Марцін Колодзейчик, директор міжнародної рекрутації Міграційної платформи EWL.

ДЕ ШУКАЮТЬ РОБОТУ УКРАЇНЦІ У ПОЛЬЩІ

Українці, які не знають польської мови та не мають досвіду, шукають роботу в галузі e-commerce та логістики. Це робота на складах, пов'язана із комплектацією замовлень. Проста фізична робота, де можна заробити сезонно або працюючи довгий термін, є на підприємствах харчової і переробної промисловості, а також на заводах автопрому (виготовлення деталей та

аксесуарів для автомобілей).

Найбільше браку робочої сили відчуває транспортна галузь, де 61% компаній задекларували у жовтні, що це у значному ступені сповільнює їхню діяльність. За даними Польського економічного інституту, для 54% будівельних компаній нестача працівників є найбільшою перешкодою для функціонування – на будівельних майданчиках працювало багато чоловіків з України. Також бракує висококваліфікованих працівників технічних спеціальностей (слюсарів, операторів машин).

ЧИ СТАЛИ ЧАСТІШЕ ВІЙДЖАТИ ЧЕРЕЗ ОБСТРИЛИ

Як свідчать дані Прикордонної служби Польщі, ма-

совані ракетні удари у жовтні та листопаді і руйнування критичної інфраструктури не спричинили масового виїзду українців за кордон.

"У Польщу та інші країни ЄС їдуть переважно працювати. Ті ж українці, які наразі працюють за кордоном, поки в очікуванні розвитку ситуації на батьківщині і вирішують – чи залишатися за кордоном на свята і працювати або повернутися додому", – розповідає Марцін Колодзейчик.

Натомість через ріст цін поляки знову активно почали їздити на заробітки у західні країни ЄС. Лише за рік інтерес до пропозицій роботи за кордоном зріс вдвічі. За даними сайту OLX, з початку року понад 340 тис. осіб зв'язалися з рекрутерами, які пропонують роботу за межами Польщі. Найчастіше поляки їдуть до Німеччини та Британії.

"Ми помітили, що найбільше роботою за кордоном стали цікавитися з вересня. Інфляція стала дуже відчутною для польських родин. Різниця між заробітками в Польщі та на Заході є наразі суттєвою, тому поляки почали знову шукати можливостей заробити за кордоном", – переконує Марцін Колодзейчик.

Ціни на авто в Україні: що і за скільки

Український маркетплейс AUTO.RIA проаналізував ціни на автомобільному ринку та представив новий звіт власного аналітичного центру, станом на листопад 2022 року. В ході дослідження розглянуто вартість нових і вживаних авто та вподобання серед моделей автотранспорту.

АКТУАЛЬНИ ПОПИТ І ПРОПОЗИЦІЯ

Якщо порівнювати загальну кількість пропозицій вживаних авто, станом на кінець літа та у листопаді, бачимо, що українці стали продавати трохи більше. Кількість нових пропозицій збільшилася на 3,24%.

Щодо пропозицій нових авто – помітно також несуттєве зростання, лише на 3%. Варто додати, що станом на середину листопада, у порівнянні із літнім періодом, продажі нових авто впали на 20%.

Що стосується електрокарів, порівнюючи також серпень із листопадом, то продавати їх стали набагато більше. Кількість пропозицій вживаних авто виросла на 34,16%, а от продажі вживаних електричних авто впали на 9%.

Вартість та найпопулярніші моделі вживаних авто

Наразі найбільшу кількість вживаних автомобілів запропоновано у ціновому діапазоні до 4000 доларів США. Пік

пропозицій таких авто був у серпні та вересні. Серед найпопулярніших моделей за цю вартість: Daewoo Lanos, Chevrolet Aveo та Volkswagen Golf IV.

Найменше варіантів можна знайти за 25 000 – 30 000 доларів США. В цьому ціновому діапазоні найбільше пропозицій із такими авто: Mercedes-Benz Sprinter, Volkswagen Touareg та BMW X5.

В ціновому діапазоні 4000 – 6000 доларів США лідирують наступні пропозиції авто: Skoda Octavia, Renault Megane та Opel Astra. Схожа ситуація в діапазоні 6000 – 8000 доларів США: Skoda Octavia, Renault Megane та Volkswagen Passat B6, і в діапазоні 8000 – 10 000 доларів США: Skoda Octavia, Renault Megane та Ford Focus.

За 10 000 – 15 000 доларів США на AUTO.RIA найбільше варіантів таких моделей авто: Volkswagen Passat B7, Skoda Octavia, Ford Fusion. У діапазоні 15 000 – 20 000 доларів США лідирують такі авто: BMW X5, Volkswagen Passat B8 та Nissan Rogue, за 20 000 – 25 000 доларів США можна придбати: Volkswagen Touareg, Mercedes-Benz Sprinter та BMW X5. А що стосується ціни від 30 000 доларів США і вище, то найбільше пропозицій із наступними моделями авто: BMW X5, Audi Q7 та Toyota Land Cruiser 200.

ЦІНИ ТА ЛІДЕРИ ПРОПОЗИЦІЙ НОВИХ АВТО

Найбільша кількість пропозицій нових авто на AUTO.RIA в діапазоні 15

000 – 25 000 доларів США.

Серед популярних варіантів:

- Chery Tiggo 4,
- Suzuki Vitara,
- та Renault Duster.

Із бюджетом до 15 000 доларів США найбільше пропозицій із такими моделями авто: Chery Tiggo 2, Chery Tiggo 2 Pro та MG 5.

В діапазоні 25 000 – 35 000 доларів США українцям пропонують авто: Kia Sportage, Mitsubishi Eclipse Cross, Nissan Qashqai. За 35 000 – 50 000 доларів США лідери за пропозиціями: Skoda Kodiaq, Volkswagen Tiguan, Volkswagen ID.4 Crozz. І більш ніж за 50 000 доларів США пропонують такі авто: Lexus RX, BMW X5 та Volkswagen Touareg.

Як розкинути Wi-Fi, коли нема світла: 3 способи

Постійні перебої з енергопостачанням та доступом до інтернету змусили українців стати справжніми винахідниками. Люди придумали, як за допомогою простих пристроїв користуватись мережевим Wi-Fi, навіть коли нема світла.

ЯК ПІД'ЄДНАТИ РОУТЕР ДО ПАВЕРБАНКУ

"Добути" Wi-Fi можна завдяки підключенню роутера до павербанку. Спершу зателефонуйте на гарячу лінію інтернет-провайдера, щоб дізнатися чи кабелі підключені до безперебійної мережі.

Також важливо знати скільки вольт потрібно, щоб роутер провайдера міг функціонувати. Інколи цю інформацію вказують безпосередньо на пристрої. Більшість працюють від 9 чи 12 вольтів.

ПЕРШИЙ СПОСІБ ПІДКЛЮЧЕННЯ

Для того, щоб користуватись Wi-Fi при вимкненні електроенергії, потрібно мати спеціальний кабель USB товщиною до 5,5 мм, щоб за його допомогою під'єднатись до павербанку. Він має бути з тригерами, щоб вимірювати напругу зарядного пристрою до 12 Вт.

Також подбайте, щоб ваш павербанк був повністю заряджений.

Вставте кабель з тригером у роутер, інший кінець під'єднайте до павербанка. За пару хвилин запрацює Wi-Fi.

ДРУГИЙ СПОСІБ ПІДКЛЮЧЕННЯ

Також можна використовувати роутер за допомогою USB-проводів DC. Знадобиться два таких розмірів 5,5-2,1 мм.

А ще – оптичний термінал і два павербанки.

Під'єднайте один павербанк USB-проводом DC до оптичного терміналу, інший – до Wi-Fi роутера. Так Wi-Fi працюватиме до 5 годин. Це залежить від потужності павербанків.

ЯК РОЗКИНУТИ WI-FI БЕЗ РОУТЕРА

Також є надійний спосіб отримати Wi-Fi навіть без роутера. Для цього під'єднайте свій ноутбук до мережевого кабелю провайдера і виберіть на пристрої функцію Розкинути інтернет.

Тоді зможете користуватись Wi-Fi і на інших пристроях, а ноутбук виконуватиме роль роутера.

Зверніть увагу, що останні моделі ноутбуків не мають "гнізда" для підключення стандартного кабелю. У цьому випадку доведеться купити спеціальний перехідник.

"Києво-Печерську лавру" зареєстрували у складі ПЦУ

Свято-Успенську Києво-Печерську лавру зареєстрували як нову юридичну особу – монастир у складі Православної церкви України.

Йдеться про новий монастир, а не про перереєстрацію приміщень, які зараз використовує Українська православна церква (донедавна напряду пов'язана з Московським патріархатом).

У лаври, яка залишається під контролем УПЦ, жодних змін зараз не відбулось.

Зміни щодо нового монастиря у складі автокефальної Православної церкви України внесли до Єдиного державного реєстру 2 грудня.

Православна церква України чекала на реєстрацію статуту шість місяців, повідомили BBC News Україна в ПЦУ.

Очолить новий монастир як юридичну особу митрополит Київський та всієї України Епіфаній. За посадою він є "священноархімандритом, тобто канонічним і духовним керівником Київської лаври", пояснив представник ПЦУ архієпископ Євстратій (Зоря).

Наразі ця лавра зареєстрована у храмі Феодосія Печерського через дорогу від Києво-Печерської лаври, який вже давно у користуванні ПЦУ.

Реєстрація монастиря ПЦУ сталась на фоні різкої зміни політики у церковній сфері Володимира Зеленського.

ДВІ ЛАВРИ?

Від сьогодні у Києві буде два монастирі Києво-Печерська лавра. Один УПЦ, який зараз орендує у держави більшість приміщень заповідника.

А другий — ПЦУ, який також претендуватиме на будівлі старовинної лаври.

Усі ці приміщення належать державі і можуть передаватись

тільки в оренду.

Очільниця державної служби з питань етнополітики та свободи совісті Олена Богдан пояснила BBC News Україна, що створення нової юридичної особи ПЦУ не є умовою укладання угод для користування будівлями на території лаври. Це могло відбуватися і без такої реєстрації. А може не відбутись і після реєстрації.

"Реєстрація нової юридичної особи жодним чином не створює нових майнових прав і також не є необхідною передумовою для набуття нових майнових прав", — повідомила Богдан.

Олена Богдан також нагадала, що ПЦУ користується будівлею на території заповідника біля Верхньої лаври — церквою Феодосія Печерського — через дорогу від лаври.

ПЦУ звернулася до кабміну з проханням про богослужіння в храмі Верхньої лаври, яким не користується УПЦ.

Але, каже Богдан, згідно з роз'ясненням фахівців заповідника, ці храми не можуть бути використані для регулярних богослужінь. Це пов'язано з уразливим станом історичної

УПЦ висвятила в єпископи священника — фігуранта скандалу з неповнолітнім

Зранку в неділю, 4 грудня, УПЦ (МП) висвятила в єпископи секретаря Чернівецько-Буковинської єпархії Никиту (Сторожука). Саме цей священник на минулому тижні став фігурантом гучного скандалу, коли під час обшуку СБУ його виявили разом з роздягненим неповнолітнім хлопцем. Сам Никита цю інформацію заперечує.

Архімандрит Никита є секретарем Чернівецько-Буковинської єпархії УПЦ МП. Близько 9 ранку в неділю ця єпархія продемонструвала пряму трансляцію процедури архієрейської хіротонії, тобто рукопокладання (возведення у вищий священницький сан) Никити.

Возведення фігуранта скандалу в сан єпископа здійснювалось в Свято-Пантелеймонівському соборі в Києві.

Звершував процедуру предстоятель УПЦ МП, митрополит Онуфрій. Йому допомагав митрополит Чернівецький і Буковинський Мелетій.

В його єпархії нещодавно були проведені обшуки і Служба безпеки України, за даними BBC News Україна, виявила російський паспорт у митрополита Мелетія. Деякі ЗМІ повідомляли, що він втік до Молдови після обшуків.

Також, судячи з трансляції, на хіротонії був присутній настоятель Києво-Печерської Лаври Павло (Лебедь). За рішенням РНБО напередодні щодо нього були введені санкції.

Ці обмеження ініціювала СБУ за результатом "заходів з виявлення та протидії підривній діяльності російських спеціальних служб у релігійному середовищі України".

Служба безпеки 25 листопада заявила, що провела "контррозвідувальні заходи" на території Чернівецько-Буковинської єпархії УПЦ (МП).

За результатами СБУ розпочала провадження за статтею про державну зраду.

"Викрито листування керівників єпархії зі своїми московськими кураторами, в яких вони отримують "методички" щодо "особливостей" проведення церковних літургій після повномасштабного вторгнення", — заявила спецслужба.

Представники російської православної церкви начебто вимагали від священників УПЦ (МП) заперечувати збройну агресію росії, розповідати про "утиски московської церкви" тощо.

У ЗМІ також з'явилась інформація, що під час обшуку співробітники спецслужби знайшли секретаря єпархії архімандрита Никиту (Сторожука) з хлопцем, який перебував у спідній білизні.

Співрозмовник BBC News Україна в СБУ підтвердив даний факт, додавши, що хлопцю 17 років. Проте жодних подробиць цієї ситуації надати не зміг.

23 листопада синод УПЦ МП призначив архімандрита Никиту єпископом Івано-Франківським та Коломийським.

Архімандрит Никита заперечив звинувачення СБУ і виклав свою версію подій.

"О 7-й ранку представники СБУ виламали двері, криками і погрозами вивели кожного співробітника єпархії зі своїх кімнат, примусили роздягнутись і покласти руки на стіну. Я очікував, що мають застрелити. А вони лише нас фоткали зі спини", — повідомив він.

"Потім були усілякі непристойні речі. Господь суддя всім тим, хто це написав. Якщо мають докази якісь, хай доводять", — додав він.

Він сказав, що державні служби України "недемократичні і використовують деспотичні методи".

Обшук, за його словами, тривав 12 годин. Чернівецько-Буковинською єпархією понад 20 років керував нинішній предстоятель УПЦ (МП) Онуфрій.

Він обіймав пост єпископа Чернівецького і Буковинського, доки в 2014 році його не обрали митрополитом Київського та всієї України, очільником УПЦ (МП).

Експерти вважають, що Онуфрій досі має великий вплив на цю єпархію.

В останні тижні СБУ регулярно проводить обшуки інституціях УПЦ (МП), 22 листопада СБУ провела обшуки в Києво-Печерській лаврі у Києві.

СБУ розповіла про результати обшуку в Києво-Печерській лаврі

Як повідомили у пресслужбі відомства, усього перевірили понад 350 церковних споруд і 850 людей.

На території храмів виявили людей без документів, громадян росії, а також російську літературу і великі суми грошей в гривнях, доларах і рублях.

УПЦ МП НА ШЛЯХУ ДО ЗАБОРОНИ?

На обшуки в храмах УПЦ МП відреагував президент Володимир Зеленський. Він заявив, що держава робить кроки до "духовної незалежності" українців.

"Цими днями ми зробили частину кроків,

пам'ятки або тим, що там зараз перебувають музейні експозиції.

При цьому Олена Богдан нагадала, що у грудні цього року завершиться оренда УПЦ двох храмів Верхньої лаври. Таким чином натакнувши, що саме їх могли б передати в користування ПЦУ.

УПЦ в Україні наразі має близько 10 тисяч єпархій. Вона канонічно є частиною російської православної церкви, але з початку війни росії проти України взяла курс на незалежність.

ПЦУ має близько 7 тисяч парафій, вона є автокефальною церквою і входить до дитяку помісних православних церков світу. Щоправда, визнана вона тільки частиною інших церков.

ОБШУКИ В МОНАСТІРЯХ І ЄПАРХІЯХ

СБУ уже декілька тижнів проводить обшуки в єпархіях УПЦ. Правоохоронці кажуть, що шукають там заборонені предмети (зазвичай це російська література та російські настанови), іноземних громадян, які переховуються, зброю, диверсантів, а також допитують священнослужителів.

Президент Володимир Зеленський доручив розібратись, наскільки УПЦ досі пов'язана з російською православною церквою, спеціальним законом заборонити діяльність в Україні афільованих з Москвою церков, а також перевірити підстави користування церквами (а такою фактично є тільки УПЦ — Ред.) будівель Києво-Печерської лаври.

Це радикальне рішення РНБО та президента, який раніше намагався обережно підходити до церковних питань.

Проте, як писала 30 листопада BBC News Україна, президент останнім часом готувався до різкого втручання у церковне життя на фоні війни росії проти України та можливих зв'язків УПЦ з Московським патріархатом. Адже РПЦ активно підтримує війну росії проти України.

щоб гарантувати духовну незалежність нашого народу. Бачу, що люди підтримують ці кроки, і дуже потужно підтримують. І це ще не все. Будуть іще кроки. Україна більше ніколи не буде зупинятись на пів шляху", — сказав він у відеозверненні 3 грудня.

Перед цим Рада нацбезпеки і оборони рекомендувала йому ввести санкції проти частини вищого духовенства УПЦ МП. Відповідний указ президента був опублікований 1 грудня.

Згідно з текстом документа, Кабінет міністрів має невідкладно підготувати законопроект щодо унеможливлення діяльності в Україні "афілійованих із центрами впливу в російській федерації релігійних організацій".

Також Державна служба України з етнополітики та свободи совісті має провести релігієзнавчу експертизу статуту про управління Української православної церкви на наявність церковно-канонічного зв'язку з Московським патріархатом.

Собор УПЦ 27 травня заявив, що начебто вирішив стати "незалежним" від Московського патріархату. Однак низка експертів і релігієзнавців ставлять під сумнів цю тезу.

Президент про справи церковні

Своє вечірнє звернення до народу 2 грудня Зеленський присвятив переважно церковній тематиці.

Він повідомив, що 1 грудня відбулося засідання РНБО, на якому "розглянули численні факти зв'язків окремих релігійних кіл в Україні з державою-агресором".

Зеленський вказав, що, на жаль, "навіть російський терор і повномасштабна війна не переконали деяких діячів у тому, що варто подолати спокусу зла".

Тому він вважає, що треба створити такі умови, коли будь-які залежні від росії діячі не матимуть жодної можливості маніпулювати українцями й послаблювати Україну зсередини.

Для цього РНБО доручила уряду внести на розгляд Верховної Ради законопроект щодо "унеможливлення діяльності в Україні афілійованих із центрами впливу в російській федерації релігійних організацій". Строк для внесення — два місяці.

Насправді такий законопроект ще кілька днів тому внесли до парламенту депутати від фракції "ЄС" Петра Порошенка.

Проте співрозмовник BBC у фракції вже вказують, що попри суперечності готові підтримати ініціативу президента. Звісно, головним кандидатом на такий статус є УПЦ. Вона

донедавна була офіційно частиною Московського патріархату.

Проте після початку війни росії проти України вона усіляко засуджує керівництво РПЦ, а 27 травня провела спеціальний собор, на якому оголосила про незалежність.

УПЦ прибрала зі статуту практично всі згадки про Московський патріархат.

Як вказують експерти, формально церква могла прибрати зв'язок з росією, проте канонічно вона все одно підпорядковується РПЦ.

У самій УПЦ зв'язок з росією заперечують, а останні дії СБУ називали незаконними та безпідставними.

Друге доручення РНБО — державній службі з етнополітики та свободи совісті (ДЕСС). Вона має провести експертизу статуту про управління УПЦ на наявність церковно-канонічного зв'язку з Московським патріархатом і за необхідності — вжити передбачених законодавчих заходів.

Профільний закон давно передбачає, що церкви із центром у росії мають вказувати це у своїй назві. Проте за президента Зеленського ця норма майже не працювала щодо УПЦ.

Нещодавно ДЕСС повідомила, що формального зв'язку УПЦ з Московським патріархатом немає. Але про канонічний

зв'язок таки вказала.

Третє доручення — розібратись з Києво-Печерською лаврою.

РНБО попросила забезпечити перевірку наявності правових підстав та дотримання умов користування релігійними організаціями майном, яке перебуває на території національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника.

Це майно зараз у державній власності, проте перебуває переважно у користуванні УПЦ. Натомість ПЦУ також просить надати їй частину майна для проведення богослужінь у лаврі.

Четверте доручення президента — спеціальним органам "активізувати заходи з виявлення та протидії підривній діяльності російських спецслужб у релігійному середовищі України".

Що останні два місяці СБУ і так активно робить. Також РНБО запровадило санкції щодо осіб, які можуть порушувати всі ті принципи, про які казав президент.

Хто потрапив під санкції — поки що невідомо.

Окрім того, президент доручив суттєво розширити повноваження державної служби з етнополітики та свободи совісті для роботи у релігійній сфері.

"Цими та іншими рішеннями ми гарантуємо Україні духовну незалежність", — наголосив президент, але додав, що це робитимуть тільки у правовий та демократичний спосіб.

Історія Данила, який втратив на війні стопи, долоню і майже всі пальці

На війні 20-річний Данило Мельник, заступник командира взводу 14-ої бригади, втратив дві стопи, ліву долоню, а на правій руці має лише один вцілілий палець. "Але головне, що живий", — каже хлопець, і вправно запалюючи айкос, починає розповідати ВВС свою історію про поранення, полон і плани стати військовим психологом.

Данило народився у Брусилові на Житомирщині. У сім'ї він наймолодший, мама сама виховувала трьох дітей. Останні роки в школі він не надто дбав про навчання — підробляв на будівництві, в лісі, та не знав, на кого вчитися.

Але хтось підказав їти у Львівську військову академію, і хлопцеві ця ідея сподобалась. Армія, каже він, була для нього окремим світом, де він зрозумів, що почуватється своїм.

Він знав, що рано чи пізно вирушить на війну. Уже в січні мав їхати на Донбас, готував форму, але не склалося. 27 лютого, на наступний день після випуску, хлопців розформували по різних частинах і Данило потрапив на бойові дії на Київському напрямку.

Його призначили заступником командира взводу і хоча Данилу тоді було всього 19, старші чоловіки його слухали та поважали.

Він каже, що вік не має значення. "Якщо ти старший бородатий дядько, зі званням, але два слова до купи зв'язати не можеш, то з тебе толку немає і тебе не слухатимуть. А мене слухали, я вчив людей, і я планував для себе військове майбутнє".

ПАСТКА, ПІСЛЯ ЯКОЇ ВІЙНА ЗАКІНЧИЛАСЯ

Спочатку Данило був у Малині, потім їхав формувати батальйон і 7 березня в Бородянському районі потрапив у російську засідку.

"Нас було 7 БМП, танк і медична машина, ми проїхали село, виїхали на поле, а наступне село за 4-5 кілометрів вже було окуповане. Наш танк вперся носом у блокпост, я був у третій БМП, і ззаду нас вже замкнули (*оточили — Ред.*)", — розповідає Данило.

Українська колона простяглася десь на 300 метрів, згадує хлопець, по боках були хати, паркани, далі позиції росіян. Вони вже почали ставити техніку в дворах.

"І я дав команду до бою", — каже Данило.

У той вечір бригада втратила багатьох чоловіків. Данило ще міг вести вогонь по росіянах, які бігали у дворах, але була темна ніч, по техніці прилігло та накривало осколками.

Данило каже, що йому насипало осколків під ліву сідницю, по ногах потекла кров, але він відповз на обочину та продовжив біти.

"Потім знову полетіли осколки, перед очима блимнула іскра і я бачу, що ліву кисть сильно розбило, а на правій зачепило пальця", — розповідає Данило.

Інші пальці на вцілілій руці трохи нагнулися — так, що військовий навіть не міг себе перев'язати. У цей момент, каже Данило, він зрозумів, що війна для нього закінчилася.

Після якогось із вибухів у нього з рук вилетіла зброя, від каски залишилися одні шлейки, і він підповз поруч до побратима віддати патрони і гранати, які ще в нього були.

На пагорбі, де вони лежали, він помітив невеликий спуск і почав повзти туди. "Повсюди були крики і я не знав, куди далі, як вилізу десь не туди — мені гайки".

Але Данило вже починав непритомніти, і помітивши якусь комірчину, заповз туди, як він каже, помирати.

"СТРІЛЯЙТЕ, МЕНІ ВСЕ ОДНО"

У комірчині військовий лежав два дні. "Була вже гарячка, здавалося, я в госпіталі, навколо стоять мої хлопці, а я кричу — дайте води!" — згадує Данило.

Прокинувшись, він зрозумів, що справді кричить, але в темряву. Нікого не було і він почав лізти по воду до колодязя, який помітив у дворі.

Данило повз, але сили його покидали. Він зрозумів, що вже не відкріє колодязя і відключився.

У цей час неподалік, пригадує хлопець, сиділи дві вівчарки. "Мабуть, вони відчули кров, форма була нею просочена, і трохи потягнули за штанину. Я прокинувся і відповз, ще потягнули — ще відповз".

Він розумів, що у нього вже обмерзають кінцівки. Якби не собаки, так би і залишився спати на вулиці, де би весь замерз, вважає Данило.НИК

Що вже не відчуває ніг, він зрозумів наступного дня, коли його знайшли росіяни. Каже, що вони миттю почали все з нього знімати — бронжилет, окуляри та берці, а він їм кричав: "Стріляйте, мені все одно, я з вами говорити не буду!"

А коли зрозумів, що стріляти не збираються, попросив води і майже відразу знепритомнів.

ПОЛОН І ГОСПІТАЛЬ

Данило каже, що йому пощастило — він потрапив у полон до молодих хлопців, у яких за начальника був "більш-менш розумний чоловік".

Вони, наглядаючи за ним вночі, розповідали, що хочуть написати рапорт і виїхати із зони бойових дій, але за це їм нібито погрожують розстрілом.

Данило каже, що його тримали десь у школі в Україні. Потім вивезли в інше приміщення із актовим залом, який росіяни перетворили на медичний госпіталь. Поряд із Данилом лежав російський військовий — йому відірвало мошонку.

Медики ставилися до Данила добре, казали, що їх можна не боятися, і що вони хочуть з ним просто поспілкуватися,

"щоб розібратися у ситуації".

"Я кажу — розумієте, мені було 12, коли ви забрали Крим, у мене було нормальне життя, я собі вчився і мене ніхто не ущемляв. У сім'ї російською говорили, а я сам ще зі школи — українською. Коли ви зайшли на нашу територію, у нас були свої розборки, а ви тут до чого?" — переповідає Данило ті діалоги.

"МЕНЕ ЗАКОПАЛИ, Я ВМЕР І ЗЛЕТІВ НА НЕБО"

Поранення Данила були такі, що йому двічі пропонували померти.

Медик казав, що може вколоти адреналін в серце, а один російський командир, за словами хлопця, "наче зі сльозами на очах", пропонував швидко застрелити.

Обоє говорили, що бояться, куди його можуть завезти далі, що з ним робитимуть інші росіяни, і чи є в нього шанси витримати.

"І я справді почав міркувати про це. Але потім вирішив, що раз мене витягнули, раз я ще не вмер, то витримаю", — розповідає Данило.

Далі, як виявилось, його і з десятків поранених росіян доставили на гвинтокрилах у Білорусь.

"Прилетіли, лежу на ношах, чекаю, а на мені футболка з хрестом ЗСУ. Хтось показує пальцем і питає, що зі мною робити. Відповіли, що "давай за Женевськими конвенціями, підлатаємо і все".

Так він потрапив у мобільний надувний госпіталь серед поля. Його відправили на операцію, вкололи знеболювальне і далі, каже Данило, все було як в тумані.

Під наркозом наклали шви на сідницю, перебинтували праву руку і відрізали ліву кисть.

"Пальці ще можна було скласти до купи, але зараз це вже безтолкові думки", — вважає хлопець.

Після операції його відправили на підвал, де почали допитувати. За словами Данила, тикали в нього автоматами, ставили на коліно, намагаючись вибити чашечку.

"А я ще досі під наркозом, було таке враження, наче мене закопали, я вмер і злетів на небо".

НАЙБІЛЬШЕ БУЛО ЦИВІЛЬНИХ

Підвал був тісним і "дуже, дуже, холодним", каже Данило. Там стояли розкладачки, а замість туалету — одне відро на всіх, яке хтось із полонених виносив під наглядом росіянина.

"Трусів не було, мені дали тільки легенькі спортивні штани, тоненький светр, шкарпетки і покривало".

Вбого, але годували тричі на день — перловкою на воді, без солі, часом були розварені макарони, а ще стакан супу, де у воді плавала прозора капуста і "можливо, якась чорна картоплина".

Данило постійно мерз, недоїдав, а обмерзлі ноги гнили. Так він прожив два тижні.

Іноді до них ходили росіяни і кадірівці та розказували, які українці "нацисти, дітей і матерів ріжуть".

"Вперше я відповів на це матом. Це був початок війни, і я не сидів тоді в телефоні, мені нецікаво було, чим вони (росіяни — Ред.) керуються, нападаючи. Мені важливо було роботу свою виконувати, тому з усім оцим я познайомився вже в полоні".

У підвал постійно приводили нових полонених. Назбирали десь 60, говорить Данило, і лише 15 були військовими, а решта — цивільні. "Над усіма ними просто знущалися".

Хлопець, який сидів із ним, розповів, що людей, яких росіяни підбирали біля Києва, тримали в ямах, а потім зв'язували в купи та виставляли за позиції, по яких українці цілилися мінометами.

"Ця купка (що була в підвалі — Ред.) вижила. Міномети летіли, казав хлопчина, і кожного разу (російський військовий) підбігав до людей, копав ногами тих, кого не вбило і знову тікав". Після чергового забігу цьому військовому відсікло голову.

РОСІЯ

З Білорусі Данила повезли в російське СІЗО. Коли машину з пораненими (їх було троє) підвезли, до них вийшов якийсь начальник і пригрозив, що якщо медики скажуть не приймати їх у в'язницю, "ми вас розстріляємо".

Медики сказали, що трьох поранених у в'язницю не можна, і їх відвезли в госпіталь, а потім у ще один — в Рильськ.

Головний лікар цієї лікарні, призначеної для цивільних, кожен день, як розповідає військовий, приносив їм ковбасу та кефір. Казав їсти, бо довго вони тут не сидітимуть, хоча і намагався затримати їх подовше.

Потім його перевели у військовий госпіталь у Курськ. Там теж годували — котлетами, салатом, медики тшшком приносили навіть цукерки та книжки, каже Данило.

"Є там (в росії — Ред.) файні люди, просто дуже-дуже мало", — додає військовий.

У Рильську хлопцю відрізали гнилі пальці на правій руці, обморожені пальці на ногах, а самі стопи ще лікували. Він розумів, що вони вже були мертві, але кістки ще тримали, він ходив і навіть робив зарядку, примушуючи до цього й інших полонених.

Цивільні теж мали обмороження. Одного чоловіка взяли в полоні біля Києва. Він працював на будівництві, а після 24 лютого ішов пішки додому, до сім'ї. Його взяли у полон по дорозі, і ось через кілька місяців доправили у російський госпіталь з гнилими ногами.

"Він зняв кросівки, а там просто гній — цей запах у нас ще тиждень тримався".

До такого стану, каже військовий, доводили багато з тих, хто сидів у СІЗО. На 200 людей там виділили лише бинт і банку йоду. Ще була вода — поранені прали свої бинти і наново обмотували рани.

"Я ПРОСИВ ВІДРАЗУ РІЗАТИ ДВІ СТОПИ"

Операцію на ногах відкладали. Іноді Данилу від болю вже темніло в очах і почало здаватися, ніби в стопах щось постійно ворухиться, "як ті таргани".

Молодий медик, каже, спочатку хотів відрізати йому одну стопу. Казав, що хлопцю тільки 19.

"А я просив відразу дві, щоб двічі не мучитися. Я хотів повернутися додому при здоровому глузді".

Данило каже, що налаштував рідних, що може взагалі не повернутися, і щоб вони не плакали, тому що війна є війна, і те, що він залишився живим — уже добре.

Він уже обговорював із лікарем операцію, протези, як пішли розмови про обмін і все скасували.

Хлопця перевезли в Севастополь. Там його завезли у велику світлу палату з кавою і цукерками. "Малюнки "за мир" від російських дітей на стінах понавішували — щоб було атмосферно", — жартує військовий.

Обміняли Данила вже 21 квітня. Він відразу подзвонив мамі, яка всі ці тижні навіть не знала, що він у полоні.

"Кажу — все добре, живий, цілий. А про те, що цілий не весь, вирішив сказати потім, підготувати".

НЯНЬКИ У МЕНЕ НЕ БУДЕ

Ампутували стопи вже через два дні в Києві. На операцію приїхала мама, рідні.

"З мамою весь час сварився, лізла під руку, забагато уваги було. Вони думали, що у мене стрес буде через ампутацію, але самі більше переживали, ніж я. Говорив їм, що у мене скоро через них депресія почнеться", — пригадує Данило.

Такий настрій у нього і зараз. Розмірковуючи, як змінилося його життя після ампутації, хлопець навіть не знає, що відповісти. "Я не вважаю, що все так страшно змінилося", — каже він.

На початку важко, пояснює Данило, а потім на автоматі, при звичаюєшся. Каже, що сам ходить у душ, чистить зуби, голиться.

"Бігати довго не зможу, і хрестиком, звісно, вже не повишиваєш, — жартує військовий. — Але ще у полоні, коли мені хотіли допомагати, я казав — ні, няньки в мене не буде".

Зараз він живе в одному будинку з мамою, але обслуговує себе сам. Їздить в Київ — на протезування, спортзал, реабілітацію. Спочатку пересувався на візку, в липні став на навчальні протези, а на днях йому принесли нові, постійні.

На руках, каже Данило, теж будуть протези. На лівій, де немає долоні — точно, а може і з пальцями на правій щось придумають. Проблем із грошима немає — за все платить держава.

ШКОДУВАТИ — ЦЕ ПОГАНА ІДЕЯ

У хлопця багато знайомих з інвалідністю. "Знаю одного хлопчину із сильним ДЦП, файно собі живе, вже одружився. Військового на візку знаю та ще багато кого".

За словами Данила, зараз він постійно зустрічається з друзями, знайомими. Багато з них у коментарях в інстаграмі називають хлопця героєм.

Сам він так не вважає, але свою історію вважає хорошим прикладом, як можна триматися, хотів би стати військовим психологом, щоб ділитися цим досвідом і допомагати побратимам.

"Все-таки в НАТО йдемо, ця професія там важлива", — каже Данило, і думає скоро взятися за курси.

Та він може і передумати, тому що можливостей для навчання багато. Каже, що може стати також інструктором, а в майбутньому — відкрити бізнес.

Однак розмірковуючи, чи є щось, про що він шкодує, як психолог він звучить вже зараз.

"Це погано — думати, що якби зробив так, було би отак. Реальність — це те, що зараз, у житті може трапитися різне, що вже тут думати", — каже Данило.

Вам €
що сказати?

ого.ua

ВСЕ ДЛЯ БУДІВНИЦТВА

БУДІВЕЛЬНІ ТА ОЗДОБЛЮВАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Продаж

Дошки, балки, крокви, рейки усіх розмірів, сухі та свіжоспилені. Дошка для підлоги шпунтована, вагонка. Доставка. Тел. (096)242-26-61, (068)016-60-98.

ПОСЛУГИ

БУДІВЕЛЬНІ ПОСЛУГИ

Всі види внутрішніх та зовнішніх робіт, виконує будівельна бригада. Тел. (096)031-62-62.

БІРЖА ПРАЦІ

Пропоную

Потрібен масажист, майстер СПА. Графік роботи обговорюємо. Оплата щоденно (2000 грн). Навчання обов'язкове (можна без досвіду). Чекаємо у нашому дружньому колективі. Можливо студентам. Тел. (098)188-50-50.

**КОПАННЯ, ЧИЩЕННЯ КРИНИЦЬ
КОПАННЯ СЕПТИКІВ**

- Копання досвідченими монтажниками
- Чистка та поглиблення криниць
- Пошук води на території
- Виготовлення дашків

(068) 758-41-27

Виготовлення бесідок. Продаж та доставка кругів

ПП Надія Бурмака

Ліц. АВ №539362 від 22.04.2010 р. МОЗУ

ЛІКУВАННЯ ЗАЛЕЖНОСТЕЙ:

- алкоголізму
- тютюнопаління
- зайвої ваги
- наркоманії
- ігроманії

**АНОНІМНО
ІНДИВІДУАЛЬНО
ЕФЕКТИВНО**

(097) 272-17-19

СТАНЦІЯ ТЕХНІЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ

HOT ROD GARAGE

- Заміна масла в АКПП, DSG, МКПП
- Ремонт ходової • Комп'ютерна діагностика авто
- Ремонт двигуна, автомобільних генераторів
- Шиномонтаж

Рівне, с. Великий Олексин, вул. Залізнична, 24 | **097 291 15 58**

Наша головна зима

На півночі Харківської області на прикордонні мовить російське радіо "Жизнь".

Приблизно що п'ятнадцять хвилин попса замовляє і хрипкий голос починає переконувати слухачів "не помогать украинской армии". Ув'язує тяготи та поневіряння з самим фактом збройного опору. Запевняє, що Україна втратила вбитими 170 тисяч солдатів та закликає українців "вырваться из лап Зеленского".

Щоразу це нас дуже веселить. Росія пішла з цього регіону так само стрімко, як і зайшла. Про її присутність нагадують лише підірвані мости, обстріли, радіо, що веде мовлення з Белгорода, та кинуті під час відступу шкільні підручники. Навіть за російськими законами вони вже незаконні: друкувалися влітку, а тому друкарня не встигла перефарбувати український південь у кольори російського прапора.

З першого дня війни росія сподівалася, що зможе розколоти Україну. Вона намагалася вбивати клин між сходом та заходом. Між армією та політичним керівництвом.

Путін закликав українських генералів "брать власть в свои руки", а його пропагандисти журилися над долею киян, "стонущих под пятой галичан".

Москва так довго запевняла себе в штучності української держави, що й тепер продовжує сподіватися, що українські внутрішні паркани виявляться вищими за кріпосну стіну по периметру.

Коли з'ясувалося, що російську армію ніхто не вважає "освободительницей", вона перетворилася на "армію-вимогательницу".

Ракетні удари по інфраструктурі — це спроба взяти в заручники тил, щоб обміняти його благополуччя на переговори. Принагідно — це та сама спроба вбити клин між цивільним населенням та армією.

Москва мріє про те, щоб українські обивателі сприймали відсутність світла та води як результат дій саме української армії. Мовляв, це вам "за Крымский мост", "за Черноморский флот" і "за Херсон".

Втім, глобальне російське нерозуміння природи української держави проявилось і тут.

Ракетні удари мали зламати Україну, але ризикують лише згуртувати. Підміни не відбувається — і відповідальність за холод та темряву українські громадяни не поспішають покладати на успіхи власної армії.

Замість внутрішніх окопів утворюється загальний етичний контур. А повсюдність ракетних ударів дарує єдність долі прифронтовим регіонам і тим, що перебувають у глибокому тилу.

Ракетний терор замислювався як інструмент роз'єднання, але перетворився на свою протилежність.

Я пам'ятаю, як на початку війни в багатьох містах увійшло в практику світломаскування. Тоді сенс його був не до кінця зрозумілий: надворі не 40-ві роки минулого століття, літаки не скидають бомби на світлові плями, а ракети летять координатами та траєкторіями. Ми ще жартували, що єдиний сенс — це дисципліна: світломаскування та комендантська година — як щовечірнє нагадування

про війну.

З тієї миті, як росія почала бити по українських ТЕЦ, побутова світлодисципліна — у найширшому сенсі — набула практичного сенсу.

Ринок комунальних послуг остаточно втратив ринкові закони. Звичку тринькати вже не вдається виправдати готовністю оплачувати комунальні рахунки. Кіловат став коштівати набагато дорожче, ніж прописано в платіжці.

Готовність економити тепер перетворилася на тест на солідарність. Готовність допомагати сусідам — також.

Десятиліттями Україна за інерцією сприймала Другу світову як "головну війну" власної історії. Її масштаби та повсюдність стирали межу між тилом та фронтом. Її тотальність народжувала різноманіття "сімейних історій", які — за всіх відмінностей — мали між собою щось спільне.

А тепер росія робить все, щоб нинішня війна стала новою головною війною для України та українців.

Яким би аполітичним ти не був — складно сховатись у лаку побутового комфорту, коли цієї лакуни немає.

Якою б людиною світу ти себе не вважав — важко ігнорувати той факт, що тебе готові вбити за твое громадянство.

Вже не потрібно шести потисків рук, щоб познайомитися з сім'єю загиблого солдата.

Волонтерство перестало бути винятком, перетворившись натомість на правило.

Сотні тисяч солдатів — у окопах. Мільйони їхніх рідних — у тилу без світла. У такій ситуації вже втрачає значення мова твоїх коліскових та авторство книг у домашній бібліотеці. Відмінності стають другорядними, а минуле йде на периферію, коли настає час суб'єктного сьогодення.

росія зуміла поставити перед Україною найважливіше питання і тепер здивовано спостерігає за тим, як мешканці

сусідньої країни дають на них солідарні відповіді.

Втім, нічого дивного. Москва так довго переконувала себе у штучності української держави, що не вважала за потрібне її вивчати. Навіть досвід 2014 року не призвів до появи в росії експертизи щодо українського питання. Кремль так і не навчився тверезо та без ідеологічної мішури оцінювати нашу країну.

Україна в росії вважалася чимось від самого початку зрозумілим і нескладним, а тому родичі під Житомиром, прогулянки Хрещатиком чи відпочинок в Одесі вважалися перепусткою в експерти та вхідним квитком на телеканали. В результаті гасла замінили аналіз, а шапкозакидання — експертизу.

Ймовірно, Москва може думати, що час продовжує працювати на неї. Що втома українського тилу накопичуватиметься. Що нинішня солідарність громадян підживлюється перемогами на фронті, а зимовий час може перетворити війну на позиційну. Що рано чи пізно протистояння ворогові та його агентам може змінитися цілком собі внутрішнім "полюванням на відьом".

Ймовірно, росія вважає нинішній агрегатний стан України винятком і сподівається, що зосередженість поступиться місцем роздратуванню, а натхнення — апатії.

Буде помилкою дати їй переконатися у правильності такого прогнозу.

Так, зима ризикує заморозити інтенсивність просування армії. Так, морози можуть сповільнити термін відновлення інфраструктури. "Цей дощ надовго", хоч би що нам казали торговці чудесами.

Нас чекає найскладніша зима в нашій історії, але вона ж обіцяє стати найголовнішою зимою в нашій історії.

Важливо просто не забувати, де ворог. Хоч би як цього домагалися диктори радіо "Жизнь".

Павло Казарін, для УП

ВАНТАЖНІ ПЕРЕВЕЗЕННЯ

Бус Фольксваген крафтер довга база
(довжина вантажу до 4,30 м)
Вантажопідйомність 1,5 т.

Працюємо:
місто, область, Україна.

тел. (097)865-75-47

www.ogo.ua

Не вірте чуткам?
Ми їх перевірили для Вас!

ого.ua

Ти чула... ПРИВІТ

www.ogo.ua

Від РІВНЕНЩИНИ до

ого®

"Я не хотіла помирати на підлозі, хотіла небо побачити"

Війна росії проти України двічі зламала життя Марини Курапцевої. У 2014-му вона ледь вирвалася з задущлимих "обіймів" руского міра в Єнакієвому Донецької області. А через вісім років насилу врятувалася від "доброзичливих" російських ракет із Бородянки на Київщині.

"Через русню ми стали біженці 2.0", — каже Марина. — Ми бачили таке, що борони, Боже, бачити: тіла загиблих людей, живі труп тварин без шкіри, авіаудари по будинках, які заживо ховали мешканців у руїнах".

У рамках проєкту "Прихисти своїх" розповідаємо історію подвійного порятунку Марининової родини.

РОСІЯНИ НА КИЇВЩИНІ

У перші дні війни росіяни окупували Бородянку, яка розташована за 50 км від української столиці. Селище цілеспрямовано стирали з лиця землі: на житлові будинки скидали бомби з літаків, обстрілювали їх із "Градів" та "Ураганів". Містечко, в якому мешкало близько 13 тисяч людей, перетворилося на руїни з сотнями загиблих та поранених.

"Знищено все: багатоповірки, магазини, школи, садочки... Знаєте, що єдине вціліло? Це стелла, яка позначає в'їзд у селище. Думаю, це символічний знак для нас, що вистоїмо", — каже Марина Курапцева.

Перші танки з білими буквами V з'явилися в Бородянці 26 лютого.

"Вони дуже підло йшли — так, як зазвичай прийнято у росіян: вони тисли до дитячих садочків, шкіл, житлових будинків. І так, прикриваючись об'єктами цивільної інфраструктури, вони розпорошилися по Бородянці. Втримати містечко було неможливо: сили нерівні. Бородянська оборона мала півтора автоматів і запальні суміші в пляшках. Оце і все, що стримувало "другу армію світу" в Боролянці. Проте наші хлопці билися до останнього. Другого березня цей форпост здався лише під вогнем із неба. Боже, ви б бачили наших захисників після боїв: самі чорні, а очі просто срібні від жаху того, що вони пережили", — ділиться спогадами Марина Курапцева.

Віхати з селища вже було неможливо, всі шляхи були відрізані.

"Я ставала навколішки і плакала перед таксистами. Дуже просила вивезти мою родину, готова була віддати всі гроші. Проте гроші вже ніякої ціни не мали. Куди витратити? Магазини вже були порожні і не працювали. І таксиста плакали разом зі мною і казали: "Ми б, звісно, тебе повезли, але міст уже підірваний".

Не маючи іншого виходу, Марина дістала з шафи ту сумку, з якою тікала з Донбасу, і стала збирати речі в бомбосховище.

"Тієї миті я сіла на диван і почала плакати, мене просто змусило, вибачте. Я відчула таку панічну атаку, що думала, виплачу все і просто збожеволію і помру тут, бо я зрозуміла, що це вже все, натурально кінець", — схилює жінка.

БІЖЕНЦІ 2:0

Уперше війна застала Марину Курапцеву та її родину — тата, маму й сестру — в Єнакієвому у 2014 році, коли російський мір прийшов "звільняти" Донбас. Там у них був великий новий будинок, який батько Марини будував власноруч 8 років. А потім цей будинок опинився між двома арміями: російською та українською. І через його дах постійно летіли снаряди.

Крім того, росіяни розташовували в підвір'ях важку техніку і давали з неї залпи. Все навколо горіло. У вересні 2014-го родина виїхала з Донбасу. А в 2015-му будинок і все майно, яке сім'я наживала десятиліттями, було зруйновано обстрілом із "Граду".

"Зараз усі мої колеги, друзі, близькі, улюблені кохані люди по всьому світу розкидані. Вони — як і я: були переселенці 1.0, і стали біженці 2.0", — каже Марина.

ЖИТТЯ В БОМБОСХОВИЩІ

Перші гучні вибухи у Боролянці пролунали 25 лютого. "Як ударили гармати, все затремтіло, задрижало, задзеленчало. Питаю в мамі: "А що ж нам робити?" А вона каже: "Ми з 2014 року знаємо, що нам робити. Нам треба вижити — це єдине наше завдання", — розповідає Марина Курапцева.

Відтоді її родина поселилися в бомбосховищі. Розраховане воно було на 200 осіб, але жило мало не вдвічі більше.

"Коридор був повністю набитий людьми, ми сиділи дуже щільно, одне на одному практично. Люди мінялися і сиділи по черзі у більш теплих приміщеннях. Стояли дерев'яні двоярусні нари. Щоправда, голі нари. Хто що приніс, той на тому й сидів. На підлозі — купа цементного пилу. І той пил я вихаркувала щоразу, коли поруч щось вибухало, бо цей пил піднімався до стелі від сили ударів. А вибухи були постійно. Ми якнайширше відкривали рота, щоби не оглухнути від звуків, з якими розриваються снаряди. Крім того, майже не було можливості нормально сходити в туалет, бо в укритті унітаз був забитий, а води не було. І я бажаю всім росіянам сидіти одне на одному в темряві, як ми, слухати обстріли і при чужих людях роздягатися та пісяти в судно", — пригадує Марина.

Спати в бомбосховищі не вдавалося, люди весь час тряслися від жаху. Їжу також не готували, перебивалися бутербродами, а продукти виносили з палаючих магазинів, ризикуючи життям.

"28 лютого у мене був день народження. Мене вітали і дарували найдорожчі в житті подарунки: водичку питну, апельсин, шоколад... Знаєте, сьогодні мені здається, що я померла у тому

підвалі. Зараз на мене із дзеркала дивиться інша людина", — каже Марина.

МОРГ ЗАПОВНЕНИЙ ТРУПАМИ

За лічені дні росіяни вбили сотні бороднянців — як мирних, так і тероборонців. Точна кількість загиблих досі не встановлена.

"Ми ховалися в укритті, поруч із яким була розташована лікарня. До її моргу постійно привозили трупи. І вже на початку березня морг був забитий — зайнятий, як казали тоді. Зранку до нас у бомбосховище, заливаючись сльозами, прийшла літня жінка. Тіло її сина доставили до моргу.

Я на власні очі бачила, як його привезли: ми думали, це просто водій мчить по вулиці, а позаду в машині сидить його друг і не встиг захлопнути двері. А то, виявляється, везли труп цього хлопця, і двері просто не зачинялися, тому що автомобіль був заповнений тілами. У морг лікарні вони вже теж не поміщалися, тому їх повезли у підвал пологового будинку... А того хлопця росіяни розстріляли просто на вулиці. Він не тероборонівець, звичайна цивільна людина, і його вбили. Ні за що", — переповідає жінка.

Таким чином усім стало зрозуміло, що утримувати Боролянку більше немає сил.

ОСТАННІ БОЇ ЗА БОРОДЯНКУ

В ніч на друге березня тероборона попередила людей, що до селища вже наближаються літаки. Тому ніхто не має покидати укриття, щоб росіяни їх не змогли знайти.

"І там ми просиділи мовчки всю ніч, не роздягаючись і майже не рухаючись. Це було схоже на тортури, тому що це неймовірно важко — слухати важкі бої, чути удари з "градів" і танків. Ми зрозуміли, що наразі вирішиться наша доля. І ще — ми чули, що росіяни можуть забрати українців на живий щит.

Тобто погнати попереду російської колонії військової техніки, таким чином закриваючись від ударів з боку ЗСУ. І ми дуже боялися, що нас заберуть і змусять іти перед їхніми танками. Бо як і на Донбасі в 2014 році, так і тут, і як у будь-якій країні світу, куди вперлася росія зі зброєю, вона використовує населення як заручників", — каже Марина.

Другого березня до бомбосховища зійшлося мало не все селище. Обстріли стали буквально безперервними. Для знищення бороднянців росіяни використовували ракети систем "Ураган" і "Торнадо", касетні бомби.

"Я вибігла на вулицю і побачила пекло: суцільний чорний дим, повалені стовпи, безумні нажахані люди, небо ніби впало... Я зрозуміла, що ми вже в оточенні. І від безсилля розридалася", — пригадує жінка.

ЕВАКУАЦІЯ З БОРОДЯНКИ

Кілька разів до бомбосховища приходили якісь сумнівні чоловіки і казали, ніби організують вивезення людей з міста. Та бороднянців терзали сумніви, адже ДСНС попередила, що росіяни влаштовують фальшиву евакуацію, аби підступно використати людей для своєї цинічної мети. Тому на перші дві пропозиції вивезення більшість не погодилася. А по обіді другого березня до укриття забігли українські рятувальники.

"Я не могла повірити, що вони справжні. Тому вчепилася в одного з тих хлопців і молила: "Хто ти? Кажи точно, чи ти свій! Бо якщо ти нас підставиш, то я тебе встигну скалічити чи вбити!" Отак я говорила. Звісно, я була не дуже адекватна, перелякана і не вірила нікому.

І ось — хвилинка печального гумору — той рятувальник узяв мене за руку, уважно подивився в очі і почав розповідати віршич-пароль: "Кропивницькі паляниці зі смаком полуниці продаються у крамниці біля Укрзалізниці"... Така картина: я щосили стискаю йому руку, котяться градом мої сльози, а рятувальник гладить мене по руці і розповідає віршика", — переповідає Марина.

Тепер почалася евакуація з бомбосховища. Забирали людей камазами. Перший завантажився і поїхав. А коли черга дійшла до другого, над укриттям став кружляти російський літак із загрозою авіаудару.

"Ми з родиною почали переглядатися між собою і подумки прощатися. Було ясно, що це кінець. Але рятувальник відчайдушно вирішує вивозити нас навіть під бомбами. І так під гучний шум російського літака ми вантажилися в камаз. Дертися на нього було вкрай важко. Початок драбини — на рівні грудей. Уявіть, як лізли літні люди, з малюками, з ко-

тиками. Моєму батьку 74 роки, він сліпий на одне око. Він дерся на той камаз з останніх сил. Ніколи не забуду, як лізла туди моя мама, зриваючи нігті, як ми набилися в цю машину 50-60 людей, попадали знесилені на підлогу, обливаючись гарячим потом.

Тієї миті я відчула ТАКУ ненависть до русні, яка досягла свого піку. Я подивилася, на що перетворилася моя родина, як вони сидять, немов перелякані мишенята з білими обличчями і ладні в якусь шпарину залізти, щоб вижити. І знаєте, я думала, що це лише в кіно так буває, що людина останньої миті збирає всю свою гідність у кулак і робить якийсь відчайдушний вчинок. Але так сталося і зі мною. Нам сказали не визирати у вікна камазу, бо росіяни можуть розстріляти. Та я не захотіла помирати на підлозі, хотіла небо побачити. Підвелася, визирнула у вікно, і побачила небо", — ковтаючи сльози, розповідає Марина Курапцева.

І отак люди долали шлях через усю Україну, їдучи спаленими селами, під російськими снарядами, які розривалися поруч із машиною. Здавалося, настав апокаліпсис.

"Ми бачили таке, що, Господи, борони комусь побачити. Собаки, на яких не було шкіри — просто живі трупи. Свиню напівобсмажену, яка бігала і верещала. Людей, які йшли пішки через якісь ліси. Стовпи вогню, палаючі будинки", — пригадує жінка.

П'ятого березня бороднянців привезли до Коломиї. Звідти — автобусом до Польщі, далі — до Німеччини.

ВИМУШЕНА ЕМІГРАЦІЯ

До Німеччини родина Марини Курапцевої прибула 8 березня. Знайти собі прихисток вдалося не відразу: були поневіряння з міста у місто, з одного притулку до іншого. Зрештою їх поселили у своєму будинку німецька сім'я.

"З 24 лютого по 8 березня ми не спали. Лише провалювалися в дрімоту на 5-10 хвилин, але сну не було, і організм був дуже виснажений. Перший тиждень у Німеччині я щонаочі злазила з ліжка і деякий час сиділа на підлозі біля сумки з документами, чекаючи на обстріл. Тоді замерзла й лізла назад під ковдру. І не завжди розуміла, де я. Добре, що зараз уже легше", — ділиться врятована з Боролянки.

В німецькій родині Марина з татом, мамою та сестрою прожили 4 місяці. А потім винайняли квартиру. Німеччина всіляко підтримує українських переселенців.

"Я отримую певну суму від jobcenter. Оренда нашої квартири коштує 480 євро на місяць. Нас четверо людей. І держава виділяє кожному по 120 євро для сплати за квартиру", — пояснює жінка.

Марина Курапцева за фахом журналістка. Тому в Німеччині продовжує займатися важливою справою — розповідає на весь світ про війну в Україні та мужність українців: бере інтерв'ю в наших біженців, пише статті, веде українські проєкти.

"Я хочу підтримувати свою країну не лише донатами на армію, а й сплачувати податки, щоб піднімати економіку, хоч би як важко не було", — каже Марина Курапцева.

Незламність українців продемонстрував усьому світу й відомий британський художник Бенксі. Він створив два графіті в Боролянці, які символізують нашу силу. Перший малюнок — на стіні зруйнованого будинку зображена дівчина-гімнастка у стійці на руках догори ногами. Другий малюнок — маленький хлопчик кидає на спину здорового чоловіка в кімоно, очевидно, путіна. І нехай пророцтво цього графіті здійсниться якнайшвидше.

На сайті Прихисток небайдужі українці можуть запропонувати житло для переселенців, розмістивши відповідне оголошення. Тож ВПО можуть знайти тимчасовий прихисток в будь-якому регіоні України чи за кордоном, на кілька днів чи на довший період. Система фільтрів допоможе легко підібрати варіант, який відповідає вашим критеріям, і швидко зв'язатися з власником.

Це повністю волонтерська ініціатива. Її у перший день повномасштабного вторгнення запустила народний депутат України Галина Янченко. Пізніше програма "Прихисток" отримала державну підтримку. Власники житла, які прихистили переселенців, отримують компенсацію від держави на сплату комунальних послуг — 900 гривень за людину на місяць. Зараз на сайті близько 16 тисяч оголошень. Сторінку перекладено 40 мовами.

Викторія Ярижко, спеціально для УП. Життя